

Brussel, 10 juli 2002.

**CIRCULAIRE D4/EB/2002/2 AAN DE BEURSVENNOOTSCHAPPEN OVER DE
VERREKENING VAN TRANSACTIES OP EURONEXT**

Mevrouw, Mijnheer

In het kader van de stapsgewijze realisatie van de Euronext-markt, hebben een aantal beursvennootschappen beslist niet langer lid te blijven van de clearinginstelling, maar de verrekening van hun transacties op Euronext toe te vertrouwen aan een andere bemiddelaar die *clearing member* is van Clearnet. In sommige gevallen verzaken beursvennootschappen eveneens aan het lidmaatschap van de markt en laten zij hun transacties op die markt uitvoeren door een andere bemiddelaar, al dan niet *clearing member* van Euronext.

De uitbesteding van de materiële uitvoering van orders op de markt en/of van de verrekening en vereffening van deze verrichtingen heeft belangrijke gevolgen voor de betrokken beursvennootschappen. Met deze circulaire vestigt de Commissie de aandacht van de beursvennootschappen die bedoelde diensten uitbesteden, dan wel diensten van verrekening aanbieden, op enkele aandachtspunten inzake de daartoe vereiste organisatie en op de toepassing van sommige wettelijke bepalingen en reglementen.

1. Uitbesteding van diensten van uitvoering en/of van de clearing van transacties.

De uitbesteding van de materiële uitvoering van orders op de markt en/of van de clearing van die transacties heeft doorgaans geen invloed op de relatie tussen de beursvennootschap en haar cliënten. Het is dan ook belangrijk dat de beursvennootschap een voldoende overzicht en controle behoudt over de processen die zij aan derden toevertrouwt en dat zij de risico's die daaruit voortvloeien, kent en beheert. De uitbesteding mag immers geen afbreuk doen aan de permanentie en de continuïteit van de dienstverlening, noch aan de bescherming van de beleggers of aan de integriteit van de cliëntengegevens.

Bij de toetsing van de passende organisatie als bedoeld in artikel 62 van de wet van 6 april 1995, zal de Commissie conform haar beleid inzake uitbesteding rekening houden met de volgende elementen :

a) algemene aandachtspunten :

- de leiding van de beursvennootschap brengt de risico's van de uitbesteding in kaart en neemt maatregelen om die op te volgen;
- de leiding heeft voldoende oog voor de gebeurlijke concentratie van operationele en financiële risico's op één wederpartij en dient in voorkomend geval functiescheidingen door te voeren; in dit verband gaat bijzondere aandacht naar een eventuele cumulatie in hoofde van één wederpartij van de functies van orderuitvoerder, clearer en bewaarder van tegoeden;

- er bestaan noodplannen om in geval van onderbreking van de dienstverlening bij de wederpartij, de continuïteit van het bedrijf van de beursvennootschap te verzekeren;
- de uitbesteding mag de interne en externe controle op de verrichtingen niet belemmeren;
- de interne audit en de erkende revisor nemen de uitbestede verrichtingen op in hun auditwerkzaamheden;

b) aspecten van organisatie :

- de rechten en verplichtingen van elk van de partijen in de uitbesteding worden schriftelijk vastgelegd;
- de beursvennootschap organiseert een passende scheiding tussen de transacties voor eigen rekening en de transacties voor rekening van haar cliënten; de aanwending van dekkingswaarden van cliënten moet in overeenstemming zijn met de wettelijke en conventionele bepalingen die terzake gelden¹;
- de beursvennootschap beschikt over alle vereiste informatie met het oog op een adequate opvolging van de individuele posities van elke cliënt (betaling en levering, dekking van de openstaande vorderingen, marginvereisten voor lopende transacties);
- de beursvennootschap en de betrokken wederpartijen wisselen alle gegevens uit, die een permanente afstemming mogelijk maken tussen de onderlinge vorderingen/schulden en rechten/verplichtingen, die zij in hun boeken opnemen;

c) hoedanigheid van de wederpartij(en) :

- de beursvennootschap heeft een duidelijk zicht op de identiteit van alle tussenkomende partijen in een uitbestedingsovereenkomst, inzonderheid van de gebeurlijke onderaannemers van de wederpartij(en);
- de wederpartijen zijn instellingen van eerste orde, met een behoorlijk *track record*, een voldoende financieel en organisatorisch draagvlak en een performante effectenadministratie en –boekhouding. Voor de toetsing van deze aspecten kan de beursvennootschap zich onder meer steunen op de hoedanigheid van *general clearing member* van de wederpartij en/of op de eigen vermogens- en organisatievereisten die de verrekeningsinstelling daarvoor oplegt. In voorkomend geval voert de beursvennootschap bij haar wederpartij een *due diligence* uit;
- de wederpartijen beschikken over alle vereiste vergunningen voor de dienstverlening die zij verrichten.

2. Toepassing van bestaande reglementen

De beursvennootschap moet de bestaande reglementen op de belegging van de cliëntengelden² en op het eigen vermogen³ onverkort toepassen. Terzake wordt de aandacht gevestigd op de volgende aspecten :

¹ De beursvennootschap die effecten van een cliënt bij een wederpartij aanwendt als dekking van verrichtingen, andere dan deze van de cliënt zelf, of deze effecten op rekening plaatst bij een verrekeningsinstelling, moet de voorafgaande schriftelijke toelating van deze cliënt verkrijgen. Inbreuken op deze regel worden krachtens artikel 148, §3, van de wet van 6 april 1995 beschouwd als misbruik van vertrouwen en gestraft met de in artikel 491 van het Strafwetboek bepaalde straffen.

² Reglement op de belegging van de cliëntengelden, goedgekeurd bij M.B. van 31.12.1995

³ Reglement op het eigen vermogen van de beursvennootschappen, goedgekeurd bij M.B. van 31.12.1995

a) belegging van cliëntengelden :

het is de beursvennootschappen niet toegelaten om bij correspondenten die geen kredietinstelling zijn, “cliënten”-rekeningen te openen voor de belegging van cliëntengelden, behalve wanneer het vreemde valuta's betreft.⁴ Sedert 1 januari 2002 kunnen de beursvennootschappen de cliëntentegoeden die zij in € bij buitenlandse correspondenten aanhouden, niet meer in rekening brengen als wederbelegde cliëntengelden conform het reglement.

Beursvennootschappen mogen wel, onder bepaalde voorwaarden, van beleggingsplicht vrijgestelde gelden bij correspondenten plaatsen in het kader van de uitvoering en vereffening van transacties voor hun cliënten. Enerzijds betreft het de zogenaamde “settlement”-gelden die gedurende ten hoogste vijf werkdagen mogen worden aangehouden bij professionele tegenpartijen in het kader van de vereffening van beursverrichtingen.⁵ Anderzijds kunnen deze tegenpartijen ook depositaris zijn van “dekkingswaarden” voor cliëntentransacties, voor zover zij op deze gelden geen rechten kunnen doen gelden wegens eigen vorderingen op de beursvennootschap⁶;

b) concentratie van risico's :

het reglement op het eigen vermogen van de beursvennootschappen begrenst de risicoconcentratie van de beursvennootschap ten opzichte van eenzelfde wederpartij. Deze normen tot beperking van het “geheel van risico's” op één wederpartij, zoals berekend conform het reglement, moeten strikt worden nageleefd.⁷

Onverminderd deze begrenzningsnormen, dient de beursvennootschap er in het algemeen over te waken dat het gebeurlijke onvermogen van een wederpartij haar eigen continuïteit niet in het gedrang brengt. Een mogelijke maatregel kan zijn dat de beursvennootschap voor de bewaring van de tegoeden een beroep doet op gespecialiseerde bewaarinstellingen, of nog dat de tegenwaarde van de tegoeden die zij aanhoudt bij correspondenten, wordt afgestemd op hun financiële draagvlak of op het bedrag waarvoor deze per rekening zijn verzekerd.

3. *Verrichten van één of meer diensten in verband met de uitvoering en/of de clearing van transacties voor andere beursvennootschappen*

Beursvennootschappen die voor andere bemiddelaars diensten van uitvoering en/of clearing verrichten, identificeren hun eigen risico's en nemen maatregelen om die op een passende wijze te beheren.

De aandachtspunten als bedoeld in de punten 1. en 2. hierboven gelden mutatis mutandis. Bovendien wordt erop gewezen dat de bedoelde dienstverlening strenge eisen stelt aan de organisatie en de interne controle, alsmede een zeer performante effectenadministratie en -boekhouding noodzaakt. Voor zover nodig wordt nogmaals de aandacht van de beursvennootschappen gevestigd op de conclusies die de Commissie volgend op de controle van de effectendeposito-activiteit aan de beursvennootschappen heeft meegedeeld met haar omzendbrief van 31 januari 2001.

⁴ Zie artikelen 5 en 6 van het reglement op de belegging van cliëntengelden.

⁵ Zie artikel 8, §1, 3°, van het reglement op de belegging van cliëntengelden.

⁶ Zie artikel 8, §2, 2°, van het reglement op de belegging van cliëntengelden.

⁷ Zie artikelen 80-81, 83-84 en 89 van het eigen-vermogensreglement.

Daarin vroeg zij de beursvennootschappen onder meer passende maatregelen te treffen om hun beleid op het vlak van de controle en de veiligheid van de effectenbewegingen te versterken, inzonderheid met betrekking tot de fysieke effectenbewegingen en de verdere uitbouw van boekhoud- en beheerssystemen, interne controle, functiescheiding en interne audit.

Wij zijn steeds bereid u hierover verdere toelichting te verstrekken.

Hoogachtend,

De Voorzitter,

E. WYMEERSCH